

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1216667/9

בבית הדין הרבני האזורי באר שבע

לפני כבוד הדיינים:

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד, הרב עובדיה חפץ יעקב, הרב אברהם צבי גאופטמן

המבקש: פלוני (ע"י ב"כ טו"ר שמעון רחמים)
נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד גבריאל מויאל)

הנדון: דחיית בקשה לסתירת דין של הסכם פשרה כשלא הוצגו טענות עובדתיות חדשות

פסק דין

לפנינו בקשת ב"כ המבקש תחת הכותרת: "בקשה לסתירת דין".

בהקדמה לבקשתו כותב ב"כ המבקש (הדגשה במקור):

"על פי תקנות הדיון של בתי הדין הרבניים פרק י"ד סעיף קכ"ט (1) (2) מתבקש כת"ר להורות על דיון מחדש בחיובו של הבעל בחלק מהכתובה בסך 136,000 ₪ במסגרת הסכם פשרה שנעשתה בטעות בפני כת"ר ובהסכמת כת"ר ביום 2.6.21 אשר אושר על ידי כב' ביה"ד ונתן לו תוקף של פסה"ד."

עיקר טענותיו של ב"כ המבקש הן, שלא הוכח שהבעל "רועה זונות", תוך שהוא מאריך בסוגיית "רועה זונות", ובפרט שהבעל כופר וצריך התראה וצריך להיות מוחזק לכך. כמו כן, לדבריו, הסכם הפשרה התבסס על כך, שהבעל הוטעה על ידי ביה"ד שהוא חייב בכתובה ושביה"ד אף איים עליו שאם לא יחתום על ההסכם ישלם קנס בסך של 5,000 ₪, וכיום התברר לבעל ללא ספק שהוא כלל לא חייב בכתובה, ואם היה יודע זאת, לא היה מסכים לחתום על הסכם הפשרה.

כמו כן, מצרף אסמכתא, שפשרה בטעות איננה נחשבת פשרה, ועל כן, הסכם הפשרה הנ"ל שהתבסס על כך, שהבעל חייב כתובה עקב היותו "רועה זונות" – הוא הסכם בטעות ודינו להתבטל.

ביה"ד מבהיר בזה שדין הבקשה להידחות, מהטעמים הבאים:

א. ב"כ המבקש מפנה לתקנות הדיון של בתי הדין הרבניים פרק י"ד סעיף קכ"ט (1) (2), ומן הראוי להביא סעיפים אלו ולבחון אם עניינם מתאים לבקשה לסתירת דין:

"(1) בעל דין זכאי בכל זמן לבקש דיון מחדש מבית הדין שדן בעניינו על סמך טענות עובדתיות או ראיות חדשות שלא היו ידועות לו בדיון הקודם.

(2) המבקש יגיש בקשה בכתב ויפרט בה את הטענות או הראיות החדשות ואת הסיבה למה לא הביא אותן בדיון הקודם."

במקרה שלפנינו, ב"כ המבקש איננו מביא "טענות עובדתיות או ראיות חדשות שלא היו ידועות לו בדיון הקודם". הוא מתבסס על אותן עובדות שכבר הועלו במהלך הדיונים והיו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ידועות היטב לביה"ד, עיקר טענתו מתבססת על כך, שהחלטת ביה"ד שהבעל "רועה זונות" היא החלטה בטעות, וכן שביה"ד הטעה את הבעל לחשוב שהוא חייב בכתובה ואף איים עליו שאם לא יחתום יחויב בקנס בסך של 5,000 ₪.

לאור האמור, אין מקום לדון בתביעת ב"כ המבקש לסתירת דין, על פי הפנייתו לתקנות הדיון הנ"ל, והיה מקום לדחות את בקשתו על הסף ואף לחייבו בהוצאות על פתיחת תיק שלא כדין ושלא על פי תקנות הדיון.

למרות האמור, ולפנים משורת הדין, נבחן את בקשתו ונתייחס לגוף טענותיו.

ב. ב"כ המבקש היה יכול להפנות לסעיף בתקנות הדיון שמתאים יותר לכתב תביעתו, סעיף קב"ח:

"חושש בית-הדין שטעה בפסק דינו, יזמין את הצדדים לבירור נוסף, ובמקרה זה רשאי בית-הדין לעכב את ביצוע פסק-הדין עד לבירור."

דהיינו, יש מקום לדון מחדש, אם ביה"ד חושש שטעה בפסק דינו.

ג. לפני שנכנס "לגופם של דברים וטענות", מן הראוי להפנות לתקנות הדיון, סעיף ק"ל (1):

"בית-הדין ידון בבקשה מבלי לשמוע שום צד ויחליט אם יש לדחות את הבקשה או שיש להזמין את הצדדים לדיון בבקשה."

לאור האמור, אין צורך להעביר את בקשת ב"כ המבקש לתגובת הצד השני, ועל ביה"ד להחליט "אם יש לדחות את הבקשה או שיש להזמין את הצדדים לדיון בבקשה".

ד. טוען ב"כ המבקש המלומד שביה"ד טעה בפסק דינו, בכך שקבע שהבעל "רועה זונות" ועקב כך חייב בכתובה ומסר מעין זה הועבר למבקש, שהוטעה לחשוב שהוא חייב בכתובה, וכל חתימתו על ההסכם הייתה בטעות.

מאחר שב"כ המבקש הנוכחי לא ייצג את המבקש בדיונים שהתנהלו בביה"ד, הן בזמן הגירושין והן בזמן חתימתם על ההסכם, על כן, מן הראוי היה שיעיין בתיקי ביה"ד ובכל המסמכים וילמד היטב את התיק, לפני הגשת בקשות וטענות שאין להן כלל קשר למציאות. מעבר לכך שאינן מתאימות להפנייתו לסעיפים בתקנות הדיון, וכאמור לעיל, אף אינן קשורות כלל לתיק זה.

טענתו העיקרית של ב"כ המבקש, שביה"ד פסק שהבעל "רועה זונות" ולכן חייב בכתובה. נבחר בזה כדלהלן:

(א) ביה"ד כלל לא פסק שהבעל "רועה זונות".

(ב) ביה"ד כלל לא החליט שהבעל חייב בכתובה.

על כן, טענתו העיקרית של ב"כ המבקש, שביה"ד פסק בטעות שהבעל "רועה זונות" ועל כן חייב בכתובה, אין לה על מה להתבסס ונידחת על הסף.

ה. לעניין הטענה שהסכם הפשרה היה בטעות, ונבע מכך שהמבקש הוטעה על ידי ביה"ד להניח שהוא חייב בכתובה ושביה"ד (אב"ד) איים עליו שאם לא יחתום על ההסכם, יחויב בקנס של

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

5,000 ₪, ואם היה יודע את מה שידוע לו כיום, שאיננו חייב כלל בכתובה, לא היה מסכים לחתום על הסכם הפשרה הנ"ל – נבהיר כלהלן:

"הסכם הפשרה" נחתם וקיבל תוקף של פס"ד בתאריך כ"א סיון תשפ"א (1.6.2021). בתאריך הנ"ל, הוזמנו הצדדים לדיון בתיק מזונות ילדים. רוב הדיון היה בעניין מזונות הילדים, וכן בעניין הרכבים שבבעלות המבקש. בסיום הדיון הנ"ל, ביה"ד שוחח עם הצדדים באריכות, ובעקבות כך, נחתם "הסכם הפשרה".

להלן ההסכם:

"מוסכם בין הצדדים כדלהלן:

1. כנגד סילוק כל תביעות כתובה, תוס' כתובה ו/או פיצויי גירושין, ישלם האיש לאישה סך 136,000 ₪.
2. האישה מוותרת בזה על זכותה לקבל חלקה ברכבים בהתאם לפסיקת בית המשפט בתיק הרכוש בעניין הצדדים. מובהר בזה כי ענייני הרכוש בין הצדדים הסתיימו כמפורט בהחלטת בית המשפט.
3. הסך הנ"ל ישולם על ידי האיש לאישה עם מכירת הדירה המשותפת ובהתאם להוראות פסק הדין בעניין הדירה והרכוש שניתן על ידי כב' בית המשפט לענייני משפחה בעניין הצדדים.
4. עבור מזונות 3 הקטינים מתחייב האב לשלם החל מחודש זה 06/2021 סך 4,000 ₪ לחודש, כל 20 לחודש עבור אותו חודש. סך זה יהיה כולל מדור והחזקת מדור ויתר הוצאות הקטינים בכללם. סך זה יהיה כולל את הוצ' החינוך והרפואיות הרגילות. וזאת מלבד הוצאות חינוך ורפואיות חריגות שישולמו שווה בשווה.
- את הסך הנ"ל ישלם האב עבור הקטינים עד הגיעם לגיל 18 שנים, או סיום לימודי התיכון לפי המאוחר. החל מגיל 18 שנים או סיום לימודי התיכון לפי המאוחר, ישלם האב סך 1/3 מדמי המזונות עבור כל קטין בהתאם לחלקו, וזאת עד הגיע הקטין לגיל 21 שנים [...]
5. זמני שהות הקטינים אצל האב שיהא מחויב לקחת הקטינים כדלקמן [...].
- (בסעיף זה פורטו בהרחבה רבה הסדרי השהות של האב עם הקטינים).
6. פרט להנ"ל, אין תביעות הדדיות בין הצדדים.

עד כאן לשון ההסכם.

דהיינו, בהסכם זה, פורטו הסדרי השהות, וכן הוסכם על הדברים הבאים:

- א. לעניין הכתובה: ישלם האיש לאישה סך של 136,000 ₪.
 - ב. לעניין הרכבים: יישארו בבעלות האיש ללא תמורה.
 - ג. לעניין מזונות הקטינים: הוסכם על תשלום של 4,000 ₪ לחודש ל-3 הקטינים, כולל מדור והוצאות חינוך ורפואיות רגילות, ואינו כולל הוצאות חינוך ורפואיות חריגות.
- לפני שנתייחס "לגופם של פרטים", מן הראוי להבהיר כדלהלן:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"מעשים שבכל יום", כאשר פתוח תיק כתובה וכן תיק מזונות ילדים או רכוש, שביה"ד מנסה להביא את הצדדים לפשרה, הנותנת מענה הן לכתובה והן לרכוש או למזונות, ואין בכך בכדי לקבוע האם הבעל אכן חייב בכתובה או לא.

במקרים רבים, ביה"ד מביא את הצדדים להסכמות לפי אחת משתי האפשרויות הבאות:

1. מזונות הקטינים יהיו נמוכים באופן משמעותי, ובתמורה, ישלם הבעל חלק או את כל הכתובה באופן מדי.

2. מזונות הקטינים יהיו "ברף הגבוה", ובתמורה לכך, האישה תוותר על תביעתה לכתובה או על חלק הכתובה.

במקרה שלפנינו:

בתיק מזונות הילדים, האישה הגישה כתב תביעה על סך של 2,300 ₪ לכל קטין, ובסה"כ: 6,900 ₪ לחודש, וכן מלוא הוצאות חינוך ורפואיות, וכן מדור בשווי המשכנתא, וכן דמי מדור בסך של 1,500 ₪ לחודש.

סה"כ התביעה למזונות עמדה על 8,400 ₪ לחודש, וכן תשלום המשכנתא החודשית, וכן מלוא הוצאות חינוך ורפואיות. דהיינו, סך של למעלה מ-12,000 ₪ לחודש.

"בהסכם הפשרה" הנ"ל, הסכימה האישה לדמי מזונות קטינים בסך של 4,000 ₪ בלבד לחודש כולל מדור וחינוך, פרט להוצאות חינוך ורפואיות חריגות (כשליש מסך התביעה המקורית).

לצדדים 3 ילדים, ילידי: 8/2009, 2/2011, ו-11/2014. היינו, בזמן עריכת ההסכם, היו הילדים בני: 7, 10, ו-12 שנים. מזמן חתימת ההסכם, על האב לשלם עד גיל 18 של הילדים בממוצע עוד כ-8.3 שנים לכל ילד.

אף לו היינו מעמידים את דמי המזונות על סך של 5,500 ₪ לחודש כולל מדור וחינוך (פחות ממחצית מתביעת האישה), היה יוצא שהאישה וויתרה בהסכם הנוכחי על סך של 1,500 ₪ לחודש, ולמשך 8.3 שנים, סה"כ-כ-150,000 ₪.

אם נוסיף לכך את ויתור האישה על מחצית משווי הרכבים, שלדברי הבעל לשעבר היה שווים 20,000 ₪ ולדברי האישה: 50,000-60,000 ₪, חלקה של האישה ברכבים לפי דברי המבקש – 10,000 ₪ ולדברי האישה – 25,000-30,000 ₪.

סה"כ וויתורה של האישה בגין מזונות הקטינים והרכבים עומד על כ-170,000 ₪ שהוא סכום הגבוה מדמי הכתובה המקוריים בסך של 156,000 ₪, וגבוה בהרבה ממה שהוסכם עליו למעשה – 136,000 ₪.

כלומר, בהסכם הפשרה הנ"ל, המבקש כלל לא חויב בכתובה, אלא שבמסגרת ההסכמות הכוללות, הסכימה האישה לוותר באופן משמעותי בעניין מזונות הקטינים וכן בעניין הרכבים, על מנת לקבל סכום חד פעמי מהדירה המשותפת לסילוק תביעת הכתובה.

לאור האמור, לבוא כיום, כשנה לאחר שההסכם נחתם וקיבל תוקף של פס"ד, ולטעון שאם הבעל היה יודע שהוא פטור מדמי כתובה, לא היה מסכים לחתום על ההסכם הנ"ל, היא טענה מופרכת לחלוטין ונרחית על הסף.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

1. טוען ב"כ המבקש, שביה"ד (אב"ד) הטעה את הבעל לחשוב שהוא חייב בכתובה ושאף איים עליו שאם לא יחתום על ההסכם, יחויב בקנס בסך של 5,000 ₪ אם יסרב לחתום על ההסכם.

יש לשאול את ב"כ המבקש, "עובדה" זאת מנין לו?

מן הראוי, שלפני שב"כ המבקש, שלדבריו הינו טוען רבני מוסמך, יטען דברי השמצה שקריים ומופרכים, שיבדוק את "העובדות". האם עניין זה מתועד בפרוטוקול הדיון, או שאולי המבקש הקליט את הדיון שלא כדין וכחוק, ומוזמן ב"כ המבקש להציג את ההקלטה לעיון ביה"ד.

אם לא, מצופה מב"כ המבקש, לא לכתוב "עובדות", אלא לציין שהוא "ניזון" מהמבקש שאמר לו זאת, ואין לו על כך ידיעה ברורה.

כאמור לעיל, לא היה שום איום על המבקש וודאי שלא נאמר לו שיחויב בסך של 5,000 ₪ בתורת קנס, אך ייתכן שנאמר לו, שאם לא יסכים להסכם הפשרה הנ"ל, שכפי שהובהר לעיל, לא חויב בו בכתובה, ייתכן שביה"ד אכן יפסוק לחייב אותו במלוא הכתובה מהטעמים שיובאו בהמשך, ולא מטעם "רועה זונות".

2. לסיכום: "בהסכם הפשרה", המבקש כלל לא חויב בכתובה או בחלקה, וטענתו שאם היה יודע שהוא פטור מדמי כתובה, לא היה מסכים לחתום על ההסכם הנ"ל, נדחית על הסף.

ח. ב"כ המבקש מציין שהאישה דינה כמורדת ומפסדת כתובתה מהטעמים הבאים:

1. בדיון הראשון המבקש היה חפץ לחזור לשלום בית והמשיבה סירבה בכל תוקף לחזור לשלום בית בגלל דמיונות שאין להם אחיזה במציאות, וממילא די בכך כדי שתפסיד כתובתה, כי למיעל ולמפיק לא כתב לה.

2. העדה שהביאה המשיבה מטעמה לנסות להוכיח שהמבקש הולך עם נשים זרות, העידה כי ראתה את המבקש כמה לילות ברכבו, עדות נאמנה שהמשיבה לא אפשרה למבקש להיכנס לביתם המשותף וחייבה אותו לישון ברכבו ולא בביתו, די בעובדה זו כדי להפסידה כתובתה.

נבהיר כדלהלן:

לסעיף 1:

כתבנו לקמן סעיף ט. ג), שבדיון הראשון, הבעל היה נחרץ להתגרש וכלל לא הזכיר את רצונו בשלום בית (בניגוד לטענת ב"כ המבקש, שהמבקש היה חפץ בשלום בית), ובדיון השני, אמנם הבעל העלה את עניין שלום בית, אך כאמור לעיל, הן לפי דבריו והן לפי תגובת ב"כ, לא הייתה כלל היתכנות לשלום בית, אף מצד הבעל בעצמו.

לסעיף 2:

העובדה שהבעל היה חי בלילות ברכבו ולא בבית, הועלתה על ידי האישה (ולא על ידי הבעל), כבר בדיון הראשון בתיק הגירושין בתאריך א' סיון תשע"ט (4.6.2019):

"האשה: הוא אבא של הילדים, לא ישן בבית כבר שנים, חוץ משבת.

ביה"ד: איפה ישן.

האישה: לטענתו ישן ברכב מתחת לבית לקוחות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ביה"ד" מה הסיבה לטענתו?

האישה: לטענתו ככה חוסך כסף.

ביה"ד: כל השבוע לא נמצא בבית?

האישה: קצת בא לראות את הילדים, בשנתיים האחרונות ישן אצל המאהבת שלו שהיא גרה ב[א'], לקח ראיות מהבית את המחשב האישי, הוא כמעט פורץ את הדלת להיכנס לבית, לקח לי את הפלפאון מהתיק שלי ב-2/2 כי ידע שאנחנו עוקבים אחריו."

דהיינו, האישה העלתה את העובדה שהבעל ישן כל השבוע חוץ משבת מחוץ לבית, לדבריה מתוך בחירה שלו ולא מדרישת האישה. הבעל לא הגיב כלל בדיון ולא טען שהאישה "זרקה" אותו מהבית ושעקב כך היא מורדת.

אף בדיון בנוכחות העדה, עניין זה הועלה על ידי העדה ולא על ידי הבעל.

בכל מקרה, הרושם שהתקבל הוא שאין בכך בכדי להפסיד את האישה את כתובתה, ובפרט, שהתברר שלאישה לא היו כלל "דמיונות שאין להן אחיזה במציאות".

מאחר שכלל לא פסקנו שהבעל חייב בכתובה, על כן, אף אם היינו מקבלים את דברי ב"כ המבקש שהאישה איננה זכאית לכתובה, אין בכך בכדי לבטל את "הסכם הפשרה", וכאמור לעיל באריכות.

ט. יש להבהיר עוד, שאמנם ביה"ד כלל לא פסק בעניין הכתובה, אך במישור העקרוני, כפי שנידחת, אין מקום לפטור את המבקש מדמי הכתובה במלואה, וזאת מהטעמים הבאים:

א) כתבנו בכמה פסקי דין, שזכאות האישה בכתובה תלויה בשאלה: בעטיו של מי נגרמו הגירושין?

עניין זה הובא אף בפס"ד של בית דינו בתיק מס' 976276/3, וז"ל:

"בפתח הדברים, יש להבהיר שכאשר בעל יוזם גירושין, עוזב את בית, ואח"כ תובע גירושין, חזקתו שחייב בכתובה. אין האשה חייבת להוכיח שבעלה אשם, ואין היא צריכה להביא הוכחות פוזיטיביות שבעלה רעה בשדות אחרים כבר לפני הפירוד. לכן, גם אם יש לדחות את הוכחות האשה, אין בזה בלבד בכדי לגרוע את זכותה הבסיסית לכתובה, אדרבה, נטל ההוכחה על הבעל להצדיק ולהוכיח את טענותיו שאשתו גרמה לפירוק הנישואין למרות מאמציו הכנים לשלום בית.

להלן נדון בטענות הצדדים בעניין הכתובה והנימוקים לזכאות האישה לכתובה ולתוספת כתובה:

א) אין חולק שהבעל הוא שפתח את תיק הגירושין ותבע להתגרש. הבעל אף הצהיר בפרוטוקול הדיון שהוא עזב את דירת מגורי הצדדים. אמנם אף האישה הצהירה בדיונים שאין מנוס מגירושין, אך מעשים אלו של הבעל (פתיחת התיק ועזיבת הדירה המשותפת), יוצרים מציאות עובדתית, שהגירושין הינם בעטיו של הבעל, ואם כן, האישה זכאית לכתובה, אלא אם, יוכיח הבעל את טענותיו שהאישה הפסידה את זכאותה לכתובה ולתוספת כתובה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מקור הדין מובא בגמרא כתובות דף ע"א, עמ' א', לענין דברי תנא קמא במשנה (שם, ע, עמ' א'): "המדיר את אשתו שלא תטעום אחד מכל הפירות, יוציא ויתן כתובה". ומעמידה הגמרא את דברי המשנה באופן הבא: כגון, שנדרה היא וקיים לה איהו וקסבר ר"מ הוא נותן אצבע בין שיניה".

משמעות הדברים, שלמרות שהאישה הייתה הראשונה ליזום את הגירושין, בכך שנדרה נדר שיש בו "עינוי נפש", ואף תבעה את הבעל להתגרש ממנו, מאחר והבעל לא הפר לה את הנדר "ביום שומעו", הופך אותו לגורם שבעטיו הצדדים מתגרשים ומתחייב בכתובה.

כלומר, חיוב הכתובה אינו מוטל דווקא על הצד שפתח את התיק ויזם את הגירושין, אלא על הצד שגרם לגירושין. וודאי במקרה שלנו, שהבעל פתח את תיק הגירושין, ועזב את הדירה המשותפת והצהיר בבית"ד שהוא נחרץ להתגרש, שהבעל נחשב כגורם לגירושין שהם ביוזמתו, וחייב בכתובה.

דין זה מובא אף בטור אבן העזר סי' קי"ח, וז"ל: "מי שהיא תובעת לבעלה לגרשה ויצאו הגירושין ממנה, אין לה מן הדין לגבות זולתו מה שהיא טוענת ויתברר מסכום נדונייתה ולא נחוש למה שימצא כתוב ממנה בכתובה, כי כתב לה אדעתא למיקם קמיה, אדעתא למיפק ולמיטב לא כתב לה, ואם תבע הוא גירושין אינו יכול לגרשה אלא לרצונה או לאחר שיפרע לה כל סכום כתובתה עיקר ונדוניה ותוספת".

העולה מהטור, שהזכאות או אי הזכאות של האישה לכתובה, תלויה בשאלה, בעטיו של מי מהצדדים נגרמו הגירושין. אם הגירושין היו ביוזמת ובעטייה של האישה – הפסידה כתובתה, ואם הגירושין היו ביוזמת ובעטיו של הבעל – לא הפסידה כתובתה.

יסוד דומה ניתן ללמוד מהתשב"ץ (שו"ת, חלק ב', סימן ח'), וז"ל: "עוד שאלת, אשה שבעלה מצער אותה הרבה עד שמרוב הצער היא מואסת אותו והכל יודעים בו שהוא אדם קשה הרבה, והיא אינה יכולה לסבול אותו לרוב הקטטות והמרירות, וגם שהוא מרעיבה עד שהיא שנאה את החיים, והיא אינה יכולה לבוא לבי"ד מפני שאחד מבעלי ההוראה הפחידה שאם תשאל כתובתה בבי"ד שתפסיד אותה.

תשובה: קרוב הדבר בזה שיוציא ויתן כתובה, דקיימא לן לחיים ניתנה ולא לצער... שאין אדם דר עם נחש בכפיפה... ומ"מ, אם היא מרוב שיחה וכעסה הולכת לבי"ד ותובעת כתובתה, לא הפסידה כלום, ורח"ל מעלבון העלובות וכי כך עונין אל המעיקות".

כלומר, למרות שהאישה פותחת בהליכים ומגיעה לבי"ד להתגרש ואף לתבוע את הכתובה, כל עוד שמתברר לבי"ד, שהבעל הוא האשם בפירוק חיי הנישואין, כתוצאה מהתנהגות לא ראויה וכיוצא בזה, נחשב הדבר, שהגירושין באים בעטיו וחייב בכתובת אשתו.

כן מובא בחזון איש (אה"ע סי' סט ס"ק כב ד"ה דיני תוספת), וז"ל: "והאומר אי אפשי אלא כמנהג הפרסיים (כתובות דף מח, א) דאמר יוציא ויתן כתובה, נראה דיש להן תוספת [כתובה], וכל שכן,

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

במורד מתשמיש או אומר אינו זן ומפרנס, דמחייבין ליה לגרש, יש לה תוספת, וכן במדיר את אשתו (כתובות דף ע, א) יש לה תוספת, דכל שהוא מעיק לה, הוי כמוציאה לדעתו, וכ"כ בהגהות מרדכי בהדיא, וכן, בהיא אומרת שלא לצאת (כתובות דף קי, ב), נראה דיש לה, דהא אסור לצאת... ויש מקום לומר, דאלו שכופין להוציא, מודה ר"ח דיש להן, דכיון דאנוסה היא, חשיב כמוציאה הוא, וכל שכן, בנעשה מקמץ שלא לדעתה... ומיהו במורד בבחירת לב כמו מדיר ונעשה מקמץ, ודאי יש לה תוספת... וגם בנעשה מוכה שחין, יש לומר דיש לה תוספת, שזה אונס יותר גדול אצלה ואי אפשר לה למיקם קמי', ולא מיקרי דאיהי מפקה נפשה".

היוצא מהחזון איש, כפי המובא לעיל, שעניין תוספת כתובה, תלוי בשאלה, בעטיו של מי נגרמו הגירושין.

במקרה שלנו, מאחר וכאמור, הגירושין הינם בעטיו של הבעל, שהוא עזב את הדירה המשותפת ופתח את תיק הגירושין, וביקש להתגרש, על כן, האישה זכאית למלוא הכתובה, אלא אם, יוכיח הבעל אחרת."

עד כאן מפסה"ד הנ"ל.

(ב) הבעל פתח תיק גירושין בתאריך 17/3/2019. לפי האמור לעיל סעיף ט. א), די בעובדה זאת, בכדי לחייב את הבעל בכתובה, אלא אם יוכח שלאישה לא מגיע כתובה.

עניין זה נאמר בדיון בתיק כתובה שהתקיים בתאריך ט"ז טבת תש"פ (13/1/2020):

"ביה"ד: נתחיל בדיון הוכחות. מבקשים מהצדדים לקצר ולא ללכת סחור סחור.

מי שפתח את התיק של הגירושין זה הבעל, והאישה מוחזקת בכתובה. לכן הבעל צריך להוכיח מדוע לאישה לא מגיע כתובה. לכן קודם כל צריך לחקור את האישה."

(ג) בתיק גירושין התקיימו שני דיונים.

בדיון הראשון הבעל היה נחרץ להתגרש. האישה הסכימה להתגרש וכן טענה שבעלה בוגד בה.

בדיון השני, אמנם הבעל העלה את הטענה לחזור לשלום בית, אך לדבריו, עקב הבעיות והקשיים שנוצרו אצל הילדים, ולא בגלל אהבתו לאשתו, ובפרט, שב"כ הבעל שללה לחלוטין את הצעת ביה"ד שהבעל יפנה לבדיקת פוליגרף בעניין טענת האישה לבגידה.

על כן, אף בדיון השני, לא הייתה כלל היתכנות לשלום בית.

לאור האמור, טענתו של ב"כ המבקש, שכבר בדיון הראשון, הבעל היה מעוניין בשלום בית, הינה מופרכת לחלוטין ומנוגדת לכל החומר שבתיק.

בשני הדיונים הנ"ל, לא נטענה שום טענה מצד הבעל, שבעטיה ניתן היה להגיע למסקנה שהאישה הפסידה את כתובתה.

(ד) בתיק כתובה התקיימו שני דיונים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בתאריך ט"ז טבת תש"פ (13/1/2020), התקיים דיון הוכחות ארוך מאד. ברוב הדיון הארוך, נחקרה העדה שנטען שהייתה בקשר רומנטי עם המבקש בזמן שהצדדים היו נשואים.

בדיון הנ"ל, לא הועלתה שום טענה שהוכחה ושביה"ד התרשם שיש בה ממש, בכדי להגיע למסקנה שהאישה הפסידה את כתובתה.

בתאריך ל' תשרי תש"פ (18/10/2020), התקיים המשך דיון הוכחות ארוך בעניין הכתובה. ניתנה ההחלטה הבאה:

א. על הצדדים להגיש סיכומים בתיק הכתובה תוך 45 יום

אשר יועברו לתגובת הצד השני תוך 15 יום נוספים.

ב. להזמין לדיון הוכחות בנושא מזונות הילדים.

לסיכום תיק הכתובה: היו שני הדיונים הארוכים, שהתמקדו בעניין טענות האישה לבגידת הבעל. כלל לא הועלו על ידי הבעל טענות להתנהלות לא ראויה של האישה, כגון שהיא מורדת, שבעטיה מפסידה כתובתה.

(ה) לסיכום האמור:

1. הבעל פתח תיק גירושין, ולא הצליח להוכיח מדוע האישה איננה זכאית לכתובה.

2. האישה טענה שהבעל בגד בה בזמן חיי הנישואין. אמנם עניין זה כלל לא הוכח, אך מצד שני, מדובר בבני זוג מהמגזר החרדי, והרושם שהתקבל ממהלך הדיונים והעדות של העדה, שהמבקש היה בבית של אישה גרושה, בשעות המאוחרות של הלילה, וכן באזור שש בבוקר כשהוא יוצא עם כוס קפה ביד וכן עם שקית שלדברי האישה היה שקית זבל, ולא מסתבר שהמבקש שהיה בית אישה גרושה בשעות "לא שגרתיות", לצורך אמירת פרקי תהלים משותפת או "תיקון חצות".

מן הראוי לציין, שהבעל הודה בדיון כתביעת הכתובה שהתקיים לאחר הגירושין ובסמוך לגירושין, שלאחר שהוא התגרש היה לו קשר זוגי כולל יחסי אישות עם העדה, שלדברי האישה, היה לו איתה קשר אישי אף בזמן הנישואין כאמור לעיל. עניין זה, מחזק מאד את דברי האישה, שאכן היה לו עם העדה קשרים אסורים אף בזמן הנישואין ומסביר את חוסר רצונה לשקול הליך שלום בית.

כמו כן, צורפו הקלטות ושיחות של המבקש בסגנון שאינו מתאים לאדם במגזר החרדי.

בכל הנ"ל, אף אם לא ניתן להוכיח שהבעל היה "רועה זונות", אך יש בהם בכדי להבין את עמדת האישה בזמן הליך הגירושין, ואת הסכמתה-רצונה להתגרש, וודאי שאין מקום לומר שהגירושין באו ממנה, אלא להיפך, שהגירושין באו מהבעל ובעטיו ועקב התנהגותו שלא מתאימה לאדם נשוי וודאי שלא מתאימה למגזר החרדי שאליו משתייך.

י. חיוב בהוצאות:

(א) התברר שלא היה מקום לפתוח תיק זה, מהסיבות הבאות:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

1. הפן החוקי: ב"כ המבקש פתח תיק שלא על פי תקנות הדיון ולא כדין.
 2. התברר שכלל לא היה טעות בפסק הדין של ביה"ד, כי כלל לא היה פסק דין בעניין הכתובה.
 3. כל טענותיו הנוכחיות של המבקש, אינן טענות חדשות, אלא כולן הועלו במהלך הדיונים ונבחנו על ידי ביה"ד.
 4. הפן המהותי-הלכתי: כל טענותיו של ב"כ המבקש התבררו כמנותקים מהמציאות וכלל לא קשורים למקרה שלפנינו. נראה שב"כ המבקש כלל לא עיין בתיקים, והניח הנחות יסוד מופרכות לחלוטין.
- (ב) היה צורך בשעות רבות על מנת לכתוב החלטה זאת. בכך נגרם בזבוז זמן שיפוטי רב ויקר ומיותר לחלוטין. על כן, היה מקום לחייב בהוצאות רבות לאוצר המדינה.
- (ג) אולם, עקב המורכבות הרבה לעניין הסדרי השהות, ומאחר שהאם עברה לגור באזור הצפון, ועל מנת ליצור "אווירה רגועה" בקשר בין האב לקטינים, ביה"ד סבור שיש להסתפק למעשה בהוצאות מינימליות בלבד.
- (ד) לאור האמור, ביה"ד מחייב את המבקש בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 1,000 ₪.
- (ה) יש להעביר עותק של פס"ד זה למרכז לגביית קנסות.
- (ו) לסגור את התיק.

פסה"ד ניתן לפרסום בהשמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום כ"ב בסיון התשפ"ב (21/06/2022).

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד הרב עובדיה חפץ יעקב הרב אברהם צבי גאופטמן

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה